

ХРЕСНА ДОРОГА

Уклав о. Атанасій Купіцький, ЧСВВ

ВСТУПНА МОЛИТВА

Ісусе, Спасителю наш, на доказ Твоєї безмежної любові до нас і за наше спасіння, Ти зволив прийняти пониження, погорду, несправедливий засуд і найболючішу смерть на хресті.

В подяку за Твою любов, на перепросьбу за наші гріхи і, щоб випросити ласки витривання в доброму, хочемо тепер роздумувати про Трої муки і смерть.

Дай, щоб ми цю Хресну Дорогу відбули на Твою славу й на користь наших душ.

Пісня:

Благослови всіх, Ісусе милий
Що Твоїм страстям честь віддають.
Хай Твоя жертва додасть нам сили
Пройти побідно туземну путь.
Ісусе наш, Ти муки і страсті терпів за нас!
Не дай нам пропасти!

І ПОДІЯ

ПИЛАТ ЗАСУДЖУЄ ІСУСА ХРИСТА

«Тоді Пилат, бажаючи догодити юрбі, відпустив їм Варавву, Ісуса ж, убичувавши, видав, щоб Його розп'яли» (Мрк. 15, 15).

Не тільки Пилат засуджує Ісуса. Його засуджують законовчителі, книжники, фарисеї, первосвященики. Засуджують Його і Юда, і вояки, і розбійник на хресті та люди, які відреклися Його й кричали: «Геть з Ним! На хрест Його! Нехай буде розп'ятий!» І ми також часто судимо Ісуса, засуджуємо Його на смерть нашими гріхами. Засуджуємо також тоді, коли судимо інших, бо він сказав; «Що-небудь зробили одному з братів моїх найменших. Мені ви зробили» (Мт. 25, 40).

Ми засуджуємо Ісуса, а Він не хоче осуджувати нікого. «Я не прийшов судити, але спасти». Він, самотній, має право судити всіх, бо знає тайни кожного людського серця. Однак Христос не хоче судити передчасно. Навіть Магдалини, Петра, що тяжко згрішили, і своїх розпинателів Він не осудив. Але прийде час, коли Ісус Христос буде судити всіх; це буде зараз по нашій смерті і при кінці світу. Тоді ніхто не втече, ніхто не скриється від Його справедливого суду: ні добрі, ні злі! Це пригадаймо собі, як прийде до нас бажання осуджувати когось.

Помолімося за тих, що є несправедливо осуджені

Отче наш, Богородице Діво, Слава і нині, Претерпівий за нас страсті.

Уже засуд є готовий,
Вже Пилат вмив руки з крові.
2р. На хрест, на хрест засудив Месію,
Христа, Христа, світа всю надію!

II ПОДІЯ

ІСУС БЕРЕ ХРЕСТ НА СВОЇ РАМЕНА

«І забрали вони Ісуса; і, несучи для себе хрест, вийшов Він на місце, зване Череп, а по-єврейськи Голгота» (Йоан 19, 17).

Хрест у ті часи був знам'ям ганьби, пониження, найболючішого терпіння і смерті. Це була шибениця, на яку засуджували найбільших злочинців. Та від часу, коли Ісус узяв на свої рамена хрест і на ньому помер, значення хреста зовсім змінилося. Нині Хрест є ознакою віри, надії, любові. Віри в Христову перемогу й відкуплення; надії в наше спасіння й життя вічне; любові Божого Сина, що взяв це дерево ганьби, щоб нам вислужити славу неба.

Тому хрест стоїть тепер на вершку церков, на престолах, в наших домах на стіні. Тому й ми носимо його на своїх грудях та ставимо на гробах наших померлих.

Всяке терпіння - це також хрест. Так його назвав сам Христос. І коли ми приймаємо терпіння з Ісусом, воно нас очищує, освячує й стає знам'ям спасіння та вічної слави.

Помолімося за тих, що невинно терплять, і за згоду з Божою волею в наших терпіннях.

Отче наш, Богородице Діво, Слава і нині, Претерпівий за нас страсті.

Смерті знак уже готовий
Знак жертвенної любові.
2р. Ісус, Ісус радо хрест приймає.
Хресний, хресний похід починає.

III ПОДІЯ

ІСУС ПАДАЄ ПІД ТЯГАРЕМ ХРЕСТА

«Він наші недуги взяв на себе, Він ніс на собі наші болі» (Ісаїя 53, 4), - пророкував про Спасителя пророк Ісаїя.

По дорозі на Голготу, під тягарем хреста, Ісус падає на землю. Недавно Він був такий сильний і могутній, що все Його слухало: він стримував вітри й утихомирював бурі, на Його слово каліки ходили, сліпі бачили, глухі чули, прокажені очищувались з ропучих ран, навіть мертві вставали. А тепер Він падає на дорозі у вуличний пил. Чому? Що сталося? - Гріхи людей, наші невірності для Бога це зробили. Вони так обтяжили Спасителя. І люди, які раніше бачили силу Ісуса, бачили Його славу в Квітну неділю, не могли цього зрозуміти.

Також і ми не можемо зрозуміти тягару та злоби наших гріхів, що

кидають на брудну землю Божого Сина. Так, тягар людських гріхів придавлює і мучить нашого Спасителя. Направду, гріх мусить бути дуже великим злом, коли так тяжко знущається над Ісусом Христом.

Помолімося про щирий жаль у наших упадках і повстання з гріхів.

Отче наш, Богородице Діво, Слава і нині, Претерпівий за нас страсті.

Звільна Христос поступає,

Та під хрестом упадає.

2р. Мліє, мліє з надміру терпіння:

Ллється, ллється кров аж на каміння.

IV ПОДІЯ

ІСУС ЗУСТРІЧАЄТЬСЯ ЗІ СВОЄЮ МАТІР'Ю

«Цей поставлений для падіння й підняття, він буде знаком протиріччя, й Тобі самій меч прошиє душу» (Лк. 2, 34-35), - сказав колись праведний Симеон до Марії. І тепер цей меч прошиває її серце.

Мати Божа йде за Ісусом хресною дорогою. Дивиться, як її Сина б'ють і штовхають, як Він паде на землю й останками сил піднімається, бере хрест та йде далі.

Ісус бачить терпіння своєї Матері.

З мечем болю в серці і сльозами в очах. Пресвята Діва приступає до Нього... Ісус зупиняється, свої закривавлені очі звертає на матір і серцем говорить: «Ненько, я йду, щоб сповнити волю мого Отця. Йду, щоб за спасіння світу звершити жертву мою!»

Ця зустріч Сина й Матері була дуже болюча, але радісна, бо вони були близько себе.

Як Мати Божа йшла хресною дорогою за Ісусом, так Вона йде й з нами, бо ми Його брати та її духовні діти. Ніколи не забуваймо, що Марія завжди при нас, головню в часі нашої хресної дороги. Все звертаймо свій зір до Неї, просячи помочі й жертвуючи їй наші терпіння.

Помолімося про ш,иру любов до Божої Матері та її опіку над нашими родинами.

Отче наш, Богородице Діво, Слава і нині, Претерпівий за нас страсті.

Мати як Сина уздріла,

З болю Свого Серця мліла.

2р. «Сину, Сину!» - жалісно ридала,

Землю, землю сльозами скропляла.

V ПОДІЯ

СИМОН КИРИНЕЄЦЬ ПОМАГАЄ ІСУСОВІ НЕСТИ ХРЕСТ

«Схопили Симона Кириная, що повертався з поля, і поклали хрест на нього, щоб ніс за Ісусом» (Лк. 23,26).

Симон не хотів нести хреста незнайомого йому засудженого. Противився, боронився, перечив, але вояки примусили його...

І нам нерідко інші люди накладають на плечі хрест. Тоді ми відмовляємось, противимось, боронимось і не хочемо його прийняти. А треба знати, що й такий хрест, незнаний, накинений й силуваний, є Христовим, і що його варто нести.

Ісус приймає цю неохотну поміч Симона й ділить з ним свій тягар. Також і ми навчимося приймати поміч від інших та покірно визнавати свої слабості й немочі. Будьмо завжди готові помагати іншим у двиганні хреста. Може вони вже так обезсилені, що не спроможні самі нести далі свій хрест...

Помолімося, щоб випросити правдивої любові до ближніх і відваги до несення свого хреста.

Отче наш, Богородице Діво, Слава і нині, Претерпівий за нас страсті.

Так Христа хрест придавляє,
Що йти далі сил не має.
2р. В поміч, в поміч Симеона дали.
Нести, нести хрест йому казали.

VI ПОДІЯ ВЕРОНІКА ОБТИРАЄ ЛИЦЕ ІСУСА ХРИСТА

«Не було в Ньому ні виду, ні краси, ні вигляду принадного не було в Ньому» (Ісая 53, 2).

Ісус весь вкритий ранами і брудом. Голова, лице, руки й ноги поплямлені кров'ю, потом, плювотинням, дорожним пилом. Вероніка не може глядіти на таке пониження Спасителя. Повна співчуття, підходить і хустиною обтирає лице ісуса; те лице колись, таке миле, ласкаве, милосердне - всіх до себе притягало, а тепер так збезчещене і зневажене злобою людей. Обтерла та, здивована, побачила, що обличчя Ісуса відбилось на її хустині. Вероніка привертає красу обличчя Ісуса, опоганеного гріхами людей і нашими невірностями.

Була це нагорода за її співчутливу і щиру любов.

Ми також в душі носимо образ Божий. Але, як часто він забруджений і зогиджений гріхами. Тому стараймося доброю і частою сповіддю змивати бруд з нашої душі і привертати їй красу Божого образу. Цей образ ми відновляємо також і тоді, коли служимо ближньому, і знімаємо ганьбу, яка вкриває його обличчя перед іншими людьми.

Помолімося за тих, що бояться приступати до сповіді, і за тих, що допомагають іншим.

Отче наш, Богородице Діво, Слава і нині, Претерпівий за нас страсті

Вероніка із любові
Подає платок Христові.
2р. З крові лице Ісус витирає,
Образ лица на платку лишає

VII ПОДІЯ

ІСУС ХРИСТОС ДРУГИЙ РАЗ ПАДАЄ ПІД ХРЕСТОМ

«Він же був поранений за гріхи наші, роздавлений за беззаконня наші Кара, що нас спасає, була на Ньому, і Його ранами ми вилікувані» (Ісая. 53, 5).

Придавлений тягарем хреста, Ісус знову падає на землю. Падає, але, хоч знесилений до краю, одразу встає. Тим нас навчає, що й ми після падіння завжди повинні підноситися. Учить Ісус, що й ми самі не в змозі йти так, щоб ніколи не спотикнутися і не впасти.

Христос сильно впав під хрестом аж три рази. А ми, слабкі й немічні, можемо впасти навіть багато разів. Але по кожному упадку в гріх нам треба чимскоріш підноситись і йти далі доброю дорогою. Бог не вимагає від нас такої святості, що не потребувала б жалю і поправи, але бажає покірного визнання нашої немочі, відвернення від землі й піднесення душі до неба.

Христова жертва така велика, що вирівнює все, направляє найтяжчі упадки, але треба людині признаватись до своїх гріхів, жалувати, перепрошувати й завертати із злої дороги.

Помолімося, щоб випросити відваги й сили скоро вставати по наших упадках у гріх.

Отче наш, Богородице Діво. Слава і нині, Претерпівий за нас страсті

Сила Христа опускає,

Христос знову упадає.

2р. Часті, часті гріхи є причина

Того, того впадку Бога-Сина.

VIII ПОДІЯ

ЖІНКИ ПЛАЧУТЬ НАД ТЕРПЛЯЧИМ ІСУСОМ

Хресний похід перепиняють «жінки, що плакали за Ісусом та голосили, Ісус же обернувся до них і сказав: «Дочки єрусалимські, не плачте надо мною, а плачте над собою і над вашими дітьми» (Лк. 23, 27-28).

Жінки співчують над терпіннями, які Ісусові спричиняють чоловіки: кати, вояки, жидівські священики й законоучителі, Пилат, Ірод та інші.

Часто мужчини тяжко зневажають Христа через ненависть, несправедливість, жорстокість, невірність, байдужість до віри, п'янство та інші гріхи.

Ісус приймає співчуття невіст, але нагадує, що вони також не раз винні, бо не виховували дітей у побожності й любові до Бога, а ці діти, як виростуть, будуть Христа зневажати, подібно як ті, що Його засудили й розп'яли.

Також жінки, які можуть, а не хочуть мати дітей, або їх позбуваються перед народженням, повинні багато плакати над собою.

Помолімося за добре виховання дітей і їх вірність для Христової Церкви.

Отче наш, Богородице Діво, Слава і нині, Претерпівий за нас страсті

Це жінки побожні бачуть
І над Христом жалко плачуть.
2р. Плачте, плачте, та не наді мною.
Радше, радше плачте над собою.

ІХ ПОДІЯ

ІСУС ПАДАЄ ТРЕТІЙ РАЗ ПІД ТЯГАРЕМ ХРЕСТА

«Зневажений, останній між людьми, чоловік болів... Він був поранений за гріхи наші, роздавлений за беззаконня наші» (Ісаія 53, 3-5).

Ісус, ослаблений до краю тягарем хреста, падає третій раз. Але жорстокі кати не мають над Ним милосердя - вони Його шарпають, штовхають, копають і змушують, щоб скоро вставав та йшов далі. Останками сил наш Божественний Спаситель підноситься та, похитуючись, ступає вперед дорогою на гору Гол готу.

Цей третій упадок Ісуса вчить нас, щоб ми на вид чужих упадків уміли співчувати й подавати помічну руку. Ніколи не судімо тих, що впадають! Поможімо їм підвестися та йти далі дорогою за Спасителем. Ніколи не тішмося з чужих упадків. Не додаваймо зла до зла, бо також і ми дуже легко можемо спіткнутися й впасти, і то навіть ще тяжче. Не довіряймо собі, а покірно признаваймось до своєї немочі.

Помолімося за навернення грішників.

Отче наш, Богородице Діво, Слава і нині, Претерпівий за нас сстрасті

Сила Христова маліє,
Ісус втретє паде-мліє!
2р. Тілом, тілом до землі впадає
Духом, духом до Отця злітає

Х ПОДІЯ

КАТИ ЗДІЙМАЮТЬ ОДІЖ З ІСУСА ХРИСТА

«Тоді вояки взяли його одіж та зробили чотири частини, по одній кожному воякові, і хітон. Та був хітон не пошитий, лиш увесь ви верху тканий. Тому домовилися між собою: «Не дерімо його, а киньмо на нього жереб, на кого впаде» (Йоан 19, 23-24).

Кати діляться одіжжю ісуса, і Він це бачить... Для катів Ісус непотрібний, для них Він безвартісний... За те цінна їм Його одіж...

Нагий Син Божий стоїть і глядить на своїх мучителів і вбивців. Дивиться і на нещасний Єрусалим, який Його відрікся і засудив на смерть.

Люди звільнили Спасителя з одежі, а себе з Божої ласки й гідності Божих дітей. Як часто ми, задивлені в якусь земну користь чи земні багатства, вибираємо їх, а залишаємо на боці Бога та Його благодать. Як часто міняємо вічне й Боже на дочасне й проминаюче!

Господи, прости наш нерозум і глупоту. Від нині на далі вже ніколи не

будемо так робити!

Помолімося, щоб усі ми більше цінили Божу ласку в собі та в душах ближніх.

Отче наш, Богородице Діво, Слава і нині, Претерпівий за нас страсті

Вийшов на Голготу-гору

Цар Архангельського хору!

2р. Одяг, одяг там з нього здіймають,

Жовцю, жовцю його напувають.

ХІ ПОДІЯ

ІСУСА ПРИБИВАЮТЬ ДО ХРЕСТА

«Як прийшли на місце, що зветься Череп, там Його розп'яли» (Лк. 23, 33). «А з Ним двох інших: по одному з кожного боку, Ісуса ж - посередині» (Йоан 19, 18).

Ісус послухавно простягає руки й ноги на хрест. Він, мов ягня, жертвує себе за спасіння світу.

Грубі й шорсткі цвяхи продірявлюють пресвяті руки ІА ноги Спасителя одну за одною. Свіжа, тепла кров скроплює тверде й сухе каміння гори Голготи.

І нас нерідко проколюють болючі цвяхи: обмов, обчернень, наклепів, кривди, погорди, пониження й багато подібного. Ми не вміємо їх приймати спокійно - гніваємося, ображаємося, злостимось, грозимо помстою...

Ісус учить нас приймати спокійно цвяхи терпінь і понижень, бо Він не дивиться на людей, а на волю свого Небесного Отця, який ту чашу Йому приготував. Вчімося від Ісуса у всяких терпіннях дивитися на волю Божу.

Помолімося, щоб собі випросити терпеливості у терпіннях.

Отче наш, Богородице Діво, Слава і нині, Претерпівий за нас страсті.

До хреста Христа прибили,

Руки й ноги пригвоздили.

2р. Тече, тече кров дорогоцінна.

Злоба, злоба гріхів тому винна!

ХІІ ПОДІЯ

ІСУС УМИРАЄ НА ХРЕСТІ

«При хресті Ісусовім стояли його Мати, сестра Його Матері, Марія Клеопова та Марія Магдалина» (Йоан 19, 25).

Син Божий висить на хресті між небом і землею. Тут завершується Його діло - відкуплення і спасіння людського роду. Тут кінець туземного життя нашого любого Спасителя.

Свідомий цього, Ісус прощається. Прощається найперше з ворогами: «Отче, відпусти їм, не знають бо, що роблять» (Лк. 23, 34). Отче, відпусти їм, тим, що мене зненавиділи, мучили, розп'яли; забудь їхній гріх, бо не знають,

що чинять.

Прощається з розкаяним розбійником: «Сьогодні будеш зо мною в раї» (Лк. 23, 43).

Прощається зі своїми найлюбішими: Матір'ю і учнем. «Ось син Твій... ось Матір твоя» (Йоан 19, 26-27). Ненько, Я Тебе лишаю, але від нині він - мій любий учень, буде Тобі сином. А ти, мій друже, прийми її. Вона буде тобі Матір'ю. «І від тієї хвили учень узяв її до себе» (Йоан 19, 27).

«Отче, у руки Твої віддаю духа мого!» Сказавши це, віддав духа» (Лк. 23, 46). Тіло Ісуса затримтіло, голова схилилась, очі замкнулись, серце перестало битися. Спаситель помер... Помер за наше спасіння, помер, щоб ми жили...

Помолімося за нашу добру смерть.

Отче наш, Богородице діво. Слава і нині, Претерпівий за нас страсті.

Полишив Престол Небесний,
Вибрав тут жертovníк хресний:
2р. Себе, Себе за нас жертвувати,
Всіх нас, всіх нас з Небом поєднати

ХІІІ ПОДІЯ ІСУСА ЗДІЙМАЮТЬ З ХРЕСТА

«Коли настав вечір, Йосиф Ариматейський прибув і, сміливо ввійшовши до Пилата, попросив тіло Ісуса. Пилат видав Йосифові тіло» (Мрк. 15, 42-45).

За життя Ісус помагав усім: хворих уздоровляв, голодних хлібом кормив, у небезпеках рятував, засмучених потішав. Для себе не потребував помочі ні від кого, бо Він був Божою силою і життям. Тепер Він людям дав і своє життя, віддав нам себе повністю, і треба, щоб хтось з людей Його похоронив. Христос уже не належить до себе, а до нас.

Син Божий, приходячи на світ, віддав себе Матері, і коли зі світу сходить, знову лежить на лоні Матері.

І нам усім Христос віддає себе у Пресв. Тайні Євхаристії. Дає себе цілого, з усім багатством ласк і надприродних скарбів.

У св. Причасті приходить до нас Христос живий, бо Він є Життям. «Я - хліб живий, що з неба сходить, щоб той, хто їстиме його, не вмер. Коли хтось цей хліб їстиме, житиме повіки» (Йоан 6, 51). Тому приймаймо Ісуса щоденно з пошаною, з вірою і великою любов'ю. Віддаймо себе Йому, що у нас жив і приготівляв до зустрічі з Ним у небі.

Помолімося, щоб усі ми гідно і з вірою приступали до св. Причастя.

Отче наш, Богородице Діво, Слава і нині, Претерпівий за нас страсті.

Тіло Боже з хреста зняли,
Рідній Матінці віддали.
2р. Мати, Мати тіло Свого Сина
Слізьми, слізьми своїми зросила.

XIV ПОДІЯ

ТІЛО ІСУСА ВКЛАДАЮТЬ ДО ГРОБУ

Йосиф з Ариматеї і Нікодим узяли «тіло Ісуса, обв'язали Його запашиим полотном і поклали у новій гробниці, прикотивши до входу великий камінь, вийшли» (Мт 27, 57-60; Йоан 19, 39-41). «Марія ж Магдалина й Марія, Мати Йосифа, дивились, де Його покладено» (Мрк 15, 47).

Багатостраждальна Мати йде в цьому сумному поході... Своїми пречистими руками помагає вкладати до гробу Пресвяте, скатоване Тіло свого Сина, і з Ним прощається.

Виглядає, що все закінчилося з похороном. Усім здається, що остання крапка історії Ісуса Христа - це гріб. Та Він виразно сказав: «Я - воскресіння і життя. Хто в Мене вірує, той навіть і вмерши - житиме!» (Йоан 11, 25).

Вірно в перемогу Ісуса! Вірно і в наше воскресіння. Для тих, що вірують у Сина Божого, нема смерті, нема безнадії, бо Він нас запевнив: «У світі страждатимете. Та бадьортесь! Я подолав світ» (Йоан 16, 33). «Іду бо наготовити вам місце. І коли вам місце споготую, то повернуся і вас до Себе візьму, щоб і ви були там, де Я» (Йоан 14, 2-3).

*Помолімося за душі терплячі в чистилищі і за померлих з наших родин.
Отче наш, Богородице Діво, Слава і нині, Претерпівий за нас страсті*

Тіло Боже в плащаниці
Положили до гробниці.
2р. Бога, Бога живого в Сіоні
Земля, земля скрила в своїм лоні.

КІНЦЕВА МОЛИТВА

Божественний наш Спасителю! З глибини душі дякуємо за всі ті терпіння, що їх Ти зволив прийняти для нашого спасіння. Дай нам ласку все більше любити Тебе та користати з Твоєї смерті для освячення наших душ.

Небесний Отче, жертвуємо Тобі терпіння, ганьбу, засуд і смерть Твого Сина, а нашого Господа Ісуса Христа за відпущення наших гріхів, за навернення грішників і на злагодження кар душам у чистилищі. Дай, щоб терпіння і смерть Ісуса були запевненням нашого спасіння й вічної слави в небі. Амінь.

Помолімося в наміренні Святішого Отця, щоб отримати відпуст повний.

Отче наш, Богородице Діво, Слава і нині.

Марна була втіха ада, Марна всяка хитра зрада.

Марна, марна і печать ворожа, Славно, славно встане правда Божа.

Тож ми Христу поклонімся І всі щиро помолімся.

Христе, Христе, славим Твої Страсти. Зволь же, зволь же й наші душі спасти!